

Vergaderjaar 2007–2008

31 474 V

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A) ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2008 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze Memorie van Toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
A. G. Koenders

B) BEGROTINGSTOELICHTING

1. Majeure wijzigingen op de begroting van Buitenlandse Zaken

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-begroting 2007. Deze mutaties betreffen wijzigingen die ook in de Voorjaarsnota zijn verwerkt.

In de volgende tabel volgt een overzicht van majeure wijzigingen ten opzichte van de Ontwerpbegroting 2008 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, gevolgd door een toelichting per mutatie. Alleen de mutaties die te maken hebben met beleidsmatige wijzigingen zijn in het overzicht opgenomen. Per saldo worden de uitgaven voor het jaar 2008 verlaagd met EUR 326 617 000 en de ontvangsten verhoogd met EUR 35 485 000.

Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2008 (x EUR 1,0 mln)

Artikel	Mutatie
1 Mensenrechten	4,0
1 Internationale Juridische Instellingen	4,8
2 Regionale Stabiliteit en Crisisbeheersing	122,5
2 Humanitaire hulpverlening	49,7
2 Goed bestuur	28,2
5 Participatie Civil Society	4,7
5 Reproductieve Gezondheid	12,2
6 Milieu en Water	- 20,9
7 Vreemdelingenbeleid	90,9

Mensenrechten (beleidsartikel 1)

In verband met de Nederlandse beleidsintensivering op het gebied van mensenrechtenbeleid wordt er meerjarig en oplopend meer geld uitgetrokken voor het Mensenrechtenfonds. Daarnaast wordt er geïntensiveerd op mensenrechtenprogramma's in een aantal partnerlanden.

Internationale Juridische Instellingen (beleidsartikel 1)

De verhoging op dit artikel heeft betrekking op de komst van het Libanon Tribunaal naar Nederland en het BZ aandeel in de kosten voor vestiging.

Regionale Stabiliteit en Crisisbeheersing (beleidsartikel 2)

De verhoging betreft een ophoging van het Stabiliteitsfonds waarmee het belang dat Nederland hecht aan het thema regionale stabiliteit en crisisbeheersing wordt onderstreept. Daarnaast worden extra middelen beschikbaar gesteld voor activiteiten op het gebied van wederopbouw in met name Afghanistan en Soedan. Ook worden de contributies aan de Verenigde Naties voor crisisbeheersingsoperaties meerjarig verhoogd.

Humanitaire hulpverlening (beleidsartikel 2)

In 2008 wordt het beschikbare budget voor humanitaire hulp verhoogd ten behoeve van onder andere extra humanitaire hulp in Soedan (Darfur), DRC, Irak, Afghanistan en voor (andere) nog onvoorziene humanitaire noden.

Goed Bestuur (beleidsartikel 2)

Er wordt geïntensiveerd op landenprogramma's op het gebied van goed bestuur in onder andere Afghanistan, Oeganda, Colombia en Tanzania. Daarnaast worden de ramingen voor centrale activiteiten op dit gebied naar boven bijgesteld.

Participatie Civil Society (beleidsartikel 5)

In 2008 is sprake van een incidentele ophoging van het Fonds Media-pluriformiteit Iran in verband met een doorschuif van lopende verplichtingen uit 2006/2007. Verder wordt er geïntensiveerd op het Medefinancieringsstelsel ten behoeve van jonge/recent opgerichte Non Gouvernentele Organisaties (NGO's) op het gebied van OS die vernieuwend zijn in hun aanpak. Ook wordt geïntensiveerd ten behoeve van een faciliteit, de zogenaamde Twinningfaciliteit Suriname, die samenwerking tussen Surinaamse en Nederlandse particuliere organisaties op het vlak van bevordering van bijvoorbeeld taal, cultuur, onderwijs, gezondheid of sport beoogt.

Reproductieve gezondheid (beleidsartikel 5)

De verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door intensiveringen ten aanzien van de prioriteit Seksuele Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR) en Millennium Ontwikkelingsdoel (MDG) 5. De bijdrage aan Strategische Allianties met Internationale NGO's (SALIN) wordt structureel verhoogd alsmede de ramingen voor landenprogramma's via de ambassades.

Milieu en water (beleidsartikel 6)

De verlaging in 2008 wordt veroorzaakt doordat de geplande Nederlandse bijdrage aan het Global Environment Facility (GEF) voor 2008 reeds in 2007 heeft plaatsgevonden.

Vreemdelingenbeleid (beleidsartikel 7)

De verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door hogere toerekening aan ODA van de kosten voor eerstejaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen als gevolg van een gestegen instroom van asielzoekers.

Algemeen

Op basis van de meest recente inschatting ten aanzien van de voorziene EKI-kwijtschelding worden de ramingen van de EKI-toerekening in 2008 verlaagd. Deze verlaging betreft aangepaste ramingen voor EKI door ontwikkelingen in de Club van Parijs over de kwijtschelding voor Congo en Liberia. Schuldkwijtschelding aan deze landen stond geraamd voor 2008, maar heeft vertraging opgelopen. De hierdoor vrijgekomen middelen worden onder meer ingezet voor additionele uitgaven op het beleidsterrein van regionale stabiliteit en crisisbeheersing. Tevens heeft een herschikking plaatsgevonden in de verzilveringsschema's bij het zachte leningen loket van de International Development Association (WB). Verder vindt een terugbetaling aan Nederland door de EU plaats in 2008 die voorzien was voor 2007. Dit leidt tot een kasmeevaller van EUR 273 mln in 2008.

2. Wijzigingen in de omvang van de HGIS

In deze paragraaf wordt geschetst welke wijzigingen zijn opgetreden in de omvang van de HGIS sinds de Miljoenennota 2008. Zoals uit de hierna volgende tabel blijkt is de HGIS toegenomen met EUR 54,1 miljoen.

Omvang van de HGIS (bedragen x EUR 1 miljoen)	MJN 2008	VJN 2008	Mutatie
HGIS-uitgaven	6 498,0	6 561,9	63,9
HGIS-ontvangsten	169,1	178,9	9,8
Omvang HGIS (uitgaven min ontvangsten)	6 328,9	6 383,0	54,1

De toename van de HGIS is het gevolg van meerdere mutaties. In de hierna volgende tabellen zijn deze uitgesplitst.

HGIS-uitgaven (bedragen x EUR 1 miljoen)		Totaal
Stand Miljoenennota 2008		6 498,0
1. Aanpassing BNP-raming		1,9
2. Eindejaarsmarge		101,5
3. Overboekingen van/naar HGIS		- 39,4
4. Intertemporele kasschuiven		- 10,0
5. Desaldering/specifieke mutaties ontvangsten		9,8
Totaal mutaties Voorjaarsnota 2008		63,9
Stand Voorjaarsnota 2008		6 561,9
HGIS-ontvangsten (bedragen x EUR 1 miljoen)		Totaal
Stand Miljoenennota 2008		169,1
5. Desaldering/specifieke mutaties		9,8
Totaal mutaties Voorjaarsnota 2008		9,8
Stand Voorjaarsnota 2008		178,9

- Op basis van wijzigingen in de CPB-ramingen voor het BNP en de prijscomponent van het BBP is de omvang van de HGIS iets naar boven bijgesteld.
- De eindejaarsmarge over 2007 is toegevoegd aan de HGIS.
- Het saldo van bij- en afboekingen van de HGIS.
- Via kasschuiven zijn HGIS-middelen naar latere jaren verschoven.
- Zowel de HGIS-uitgaven als de -ontvangsten zijn positief bijgesteld (zie ook 5. Desalderingen/specifieke mutaties in de tabel HGIS-ontvangsten).

C) TOELICHTING PER BELEIDSARTIKEL

Beleidsartikel 1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten

Beleidsartikel 1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging mensenrechten Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting (4)=(1+2+3)	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 1e suppletore begroting 2011	Mutaties 1e suppletore begroting 2012
Verplichtingen	97 518		25 175	122 693	21 416	26 644	27 678	27 678
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal	101 678		4 843	106 521	22 084	23 689	30 813	23 064
1.1 Internationale rechtsorde	45 713		- 3 883	41 830	2 026	526	26	26
1.2 Mensenrechten	41 565		3 969	45 534	18 843	19 638	19 638	19 638
1.3 Internationale juridische instellingen	14 400		4 757	19 157	1 215	3 525	11 149	3 400

Verplichtingen

De verhoging op dit artikel betreft voornamelijk het aangaan van verplichtingen voor het aanbrengen van veiligheidsvoorzieningen en huurovereenkomsten voor de tijdelijke huisvesting van het Internationaal Strafhof. Daarnaast wordt er een meerjarige verplichting aangegaan voor huurkosten van het Speciale Tribunaal voor Libanon dat in Nederland wordt gevestigd.

Uitgaven

1.1 Internationale rechtsorde

De verlaging in 2008 is het gevolg van een neerwaartse bijstelling van de raming voor de Nederlandse bijdrage aan de Verenigde Naties op basis van lager dan verwachte contributieverplichtingen aan een aantal VN-instellingen. In 2009 en 2010 is er sprake van een stijging in verband met een nog niet eerder begrote jaarlijkse bijdrage aan het Sierra Leone Tribunaal.

1.2 Mensenrechten

In verband met de Nederlandse beleidsintensivering op het gebied van mensenrechtenbeleid wordt er meerjarig en oplopend meer geld uitgetrokken voor het Mensenrechtenfonds. Daarnaast wordt er geïntensiveerd op programma's in een aantal partnerlanden, waaronder Guatemala en Oeganda.

1.3 Internationale juridische instellingen

De verhoging op dit artikel heeft betrekking op de komst van het Libanon Tribunaal naar Nederland en het BZ aandeel in de kosten voor vestiging.

Beleidsartikel 2 Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur

Beleidsartikel 2 Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 1e suppletore begroting 2011	Mutaties 1e suppletore begroting 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	637 838		562 149	1 199 987	121 853	103 793	- 42 203	- 12 203
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal	759 985		206 216	966 201	149 125	147 473	96 439	96 439
2.1 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	14 072		- 2 191	11 881	- 2 851	197	2 833	2 833
2.2 Bestrijding internationaal terrorisme	0		0	0	0	0	0	0
2.3 Non-proliferatie en ontwapening	8 571		763	9 334	594	594	594	594
2.4 Conventionele wapenbeheersing	0		0	0	0	0	0	0
2.5 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	312 177		122 449	434 626	110 670	115 816	64 071	64 071
26. Humanitaire hulpverlening	247 492	0	49 702	297 194	6 402	6 302	6 302	6 302
2.7 Goed bestuur	164 173		28 243	192 416	30 560	20 814	22 389	22 389
2.8 Het bevorderen van energievoorzieningszekerheid	0		0	0	0	0	0	0
2.9 Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie	13 500		7 250	20 750	3 750	3 750	250	250
Ontvangsten	1 155		492	1 647	- 12	- 17	- 17	- 17
2.10 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	155		- 8	147	- 12	- 17	- 17	- 17
2.70 Humanitaire hulpverlening	1 000		500	1 500	0	0	0	0

Verplichtingen

De verhoging van de verplichtingen op dit artikel betreft een saldo en wordt met name veroorzaakt door nieuwe committeringen voor bijdragen aan centrale programma's ten behoeve van wederopbouw in Afghanistan en Soedan. Tevens worden nieuwe verplichtingen aangegaan door ambassades voor programma's op het gebied van goed bestuur, bijvoorbeeld in Afghanistan, Oeganda, Colombia en Tanzania. Daarnaast is er een verhoogde verplichtingenruimte voor noodhulp in niet-DAC landen en

worden er meerjarig nieuwe verplichtingen aangegaan met de United Nations Relief and Works Agency (UNRWA) en het Wereldvoedselprogramma.

Uitgaven

2.1 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid

De mutatie op dit artikel betreft een saldo. Er is sprake van een neerwaartse bijstelling van het Programma Ontwikkeling Buitenlands Beleid (POBB) omdat kleine projecten voortaan uit een ander fonds (dat bij artikel 8.3 is ondergebracht) gefinancierd zullen gaan worden dat hiervoor verhoogd zal worden. Daarnaast is er sprake van een verschuiving in de Nederlandse bijdrage aan de nieuwbouw van het hoofdkwartier van de NAVO. In 2008 wordt er minder bijgedragen dan oorspronkelijk geraamd en in latere jaren gaat de bijdrage juist omhoog. Het project loopt tot 2013. Per saldo wordt er meer bijgedragen dan oorspronkelijk begroot, vanwege gestegen kosten tijdens de bouwperiode.

2.3 Non-proliferatie en ontwapening

De meerjarige verhoging op dit artikel betreft een verhoogde raming van de jaarlijkse bijdrage aan de International Atomic & Energy Agency (IAEA) en de Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW) die wordt veroorzaakt door een reguliere prijspeil correctie.

2.5 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing

De verhoging betreft op de eerste plaats een structurele ophoging van het Stabiliteitsfonds met EUR 10 miljoen per jaar waarmee het belang dat Nederland hecht aan het thema regionale stabiliteit en crisisbeheersing wordt onderstreept. Daarnaast worden extra middelen beschikbaar gesteld voor activiteiten op het gebied van wederopbouw in partnerlanden als Afghanistan, Soedan en de Palestijnse Autoriteiten. Ook worden de contributies aan de Verenigde Naties voor crisisbeheersingsoperaties meerjarig verhoogd met EUR 26,2 mln per jaar.

2.6 Humanitaire hulpverlening

Mede in het licht van de gestegen uitgaven voor humanitaire hulpverlening in de afgelopen jaren wordt het budget voor noodhulp in 2008 verhoogd. Deze extra middelen worden onder andere aangewend ten behoeve van Soedan (Darfur), DRC, Irak en Afghanistan. Daarnaast worden de bijdragen aan UNHCR, UNRWA en het Wereldvoedselprogramma structureel verhoogd.

2.7 Goed bestuur

De mutatie op dit artikel betreft een saldo. Enerzijds wordt meerjarig geïntensiveerd op landenprogramma's op het gebied van goed bestuur in onder andere Afghanistan, Oeganda en Tanzania. Daarnaast worden de ramingen voor centrale activiteiten op dit gebied naar boven bijgesteld. Anderzijds worden de ramingen op activiteiten ten behoeve van goed bestuur in onder andere de Palestijnse Autoriteiten en Suriname in met name latere jaren neerwaarts bijgesteld. Vooruitlopend op het verschijnen van de MATRA beleidsbrief zijn enkele budgettaire verschuivingen die hiermee samenhangen in de begroting verwerkt.

2.9 Grotere veiligheid en stabiliteit door strijd tegen aantasting van het milieu en vernietiging van ecosystemen

De verhoging op dit artikel is het gevolg van een meerjarige intensivering van EUR 3,8 mln voor activiteiten op het gebied van ecologische veiligheid en stabiliteit in met name DRC. Ook is er in 2008 sprake van een eenmalige verhoging van EUR 3,5 mln ten behoeve van het regionale programma voor ecologische veiligheid en stabiliteit in Europa en Centraal Azië.

Ontvangsten

2.7 Restituties Contributies

De verhoging op dit artikel komt door een bijgestelde raming van de te ontvangen restituties van contributies op basis van de restituties uit 2007 van met name de NAVO, de OPCW en de OVSE.

Beleidsartikel 3 Versterkte Europese Samenwerking

Beleidsartikel 3 Versterkte Europese samenwerking Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (3)	Stand 1e suppletoire begroting (4)=(1+2+3)	Mutaties 1e suppletoire begroting 2009	Mutaties 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 1e suppletoire begroting 2011	Mutaties 1e suppletoire begroting 2012
Verplichtingen	7 532 807		- 443 512	7 089 295	0	0	0	0
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal	7 690 293		- 466 026	7 224 267	0	0	22 514	0
3.1 Nederlandse afdrachten aan de EU	7 477 057		- 443 512	7 033 545	0	0	0	0
3.2 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	11 000		0	11 000	0	0	0	0
3.3 Europees ontwikkelingsfonds	189 486		- 22 514	166 972	0	0	22 514	0
3.4 Nederlandse positie in de EU	3 447		0	3 447	0	0	0	0
3.5 Raad van Europa	9 303		0	9 303	0	0	0	0
Ontvangsten	623 628		25 672	649 300	0	0	0	0
3.10 Perceptiekostenvergoedingen	623 628		25 672	649 300	0	0	0	0
3.40 Restitutie Raad van Europa	0		0	0	0	0	0	0

Verplichtingen

De verlaging van de verplichtingen wordt veroorzaakt door de lagere afdrachten aan de EU. Zie toelichting bij 3.1.

Uitgaven

3.1 Nederlandse afdrachten aan de EU

Een terugbetaling aan Nederland door de EU die voorzien was voor 2007, vindt plaats in 2008. Dit leidt tot een kasmeevaller van 273 mln in 2008. De rest van de meevaller wordt veroorzaakt doordat de EU in 2008 minder gaat uitgeven dan waarmee rekening was gehouden.

3.3 Europees Ontwikkelingsfonds

De bijstelling in 2008 en 2011 betreft een overheveling van de bijdrage aan het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) van 2008 naar 2011.

Ontvangsten

3.10 Perceptiekostenvergoedingen

Perceptiekostenvergoedingen zijn vergoedingen die Nederland ontvangt voor het innen van landbouwheffingen en invoerrechten. De vergoeding bedraagt 25% van de geïnde middelen. Door hogere invoerrechten, stijgt de perceptiekostenvergoeding.

Beleidsartikel 4 Meer welvaart en minder armoede

Beleidsartikel 4 Meer welvaart, eerlijkere verdeling en minder armoede Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting (4)=(1+2+3)	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 1e suppletore begroting 2011	Mutaties 1e suppletore begroting 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Verplichtingen	960 659	0	1 485 369	2 446 028	- 206 234	- 478 248	71 262	- 75 695
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal	937 105	0	- 76 579	860 526	- 118 990	- 234 344	- 67 204	- 68 901
4.1 Handels- en financieel systeem	45 879		- 20 155	25 724	- 20 124	- 20 268	- 20 000	- 20 000
4.2 Armoedebestrijding	393 714		- 61 491	332 223	- 65 291	- 267 480	- 150 577	- 152 274
4.3 Verhoogde economische groei en verminderde armoede als gevolg van gezonde private sector ontwikkeling in ontwikkelingslanden	476 047		3 142	479 189	- 34 575	52 404	102 373	102 373
4.4 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	16 200		100	16 300	0	0	0	0
4.5 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	5 265		1 825	7 090	1 000	1 000	1 000	1 000
Ontvangsten	38 088		- 232	37 856	244	0	580	232
4.10 Ontvangsten tijdelijke financiering NIO en restituties	38 088		- 232	37 856	244	0	580	232

Verplichtingen

De verhoging van de verplichtingen in 2008 hangt met name samen met de overdracht van de Aziatische ontwikkelingsbank (AsDB), de Afrikaanse ontwikkelingsbank (AfDB) en de Inter-Amerikaanse ontwikkelingsbank (IDB) van de begroting van Financiën naar Buitenlandse Zaken. Als gevolg hiervan zijn zowel de bestaande verplichtingen ten aanzien van de garantieverplichtingen jegens deze instellingen als de verplichtingen inzake toekomstige middelen- en kapitaal aanvullingen naar de begroting van Buitenlandse Zaken overgeheveld. Het gaat hierbij om een bedrag van 1,2 miljard in 2008. Ook zijn in 2008 verplichtingen aangegaan ten behoeve van schuldverlichtingsinitiatieven, programma's bij instellingen zoals het International Fund for Agricultural Development (IFAD) en de International Finance Corporation (IFC) alsmede landenprogramma's op het gebied van private sector ontwikkeling. Ook in de jaren 2010–2012 is sprake van verhogingen van de verplichtingen in verband met (middelenaanvullingen bij) de regionale ontwikkelingsbanken. De per saldo neerwaartse mutaties in de jaren 2009–2012 hangen samen met het gebruikelijke parkeer karakter van begrotingsartikel 4.2.

Uitgaven**4.1 Handels- en financieel systeem**

De verlaging is het gevolg van verwachte lagere rentesubsidies op OS-leningen. De inmiddels meerjarige onderuitputting op deze budgettaire stelpost is aanleiding tot een prudente neerwaartse bijstelling.

4.2 Overige armoedebestrijding

Eenzijds is sprake van een meerjarige verhoging in verband met de overheveling van de regionale ontwikkelingsbanken van de begroting van Financiën naar Buitenlandse Zaken. Het gaat hierbij met name om middelenaanvullingen bij de fondsen van deze instellingen. Anderzijds is sprake van een verlaging als gevolg van het gebruikelijke parkeer karakter van dit artikel. Per saldo resteert een verlaging van begrotingsartikel 4.2.

4.3 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden

Per saldo is in de jaren 2008 en 2010–2012 sprake van een verhoging van dit artikel, onder meer voor landenprogramma's op het gebied van private sector ontwikkeling (onder meer Benin, Burundi en Zambia), de verhoging van het partnershipprogramma met IFC, het initiatief Duurzame Handel, voor bijdragen aan landbouwkundige organisaties en – specifiek voor 2010 en 2011 – voor de opvolger van ORET. De verlaging in 2009 van dit artikel hangt met name samen met aangepaste ramingen bij de uitgaven bij de programma's PSOM, MOL-fonds en ORET.

4.5 Nederlandse handels- en investeringsbevordering

De structurele verhoging van EUR 1 mln is het gevolg van de verdere ontwikkeling van de economische functie in het postennet en zal vooral worden ingezet ten behoeve van de verdere versterking van de presentie in voor Nederland relevante afzetgebieden. De resterende EUR 0,8 mln in 2008 betreft een reservering voor activiteiten die oorspronkelijk gepland waren voor 2007.

Ontvangsten

4.10 Ontvangsten tijdelijke financiering NIO en restituties

De verlaging op dit artikel wordt veroorzaakt door lager dan verwachte rente-opbrengsten van begrotingsleningen van de NIO.

Beleidsartikel 5 Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling

Beleidsartikel 5 Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting (4)=(1+2+3)	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 1e suppletore begroting 2011	Mutaties 1e suppletore begroting 2012
Verplichtingen	1 174 738		550 094	1 724 832	- 2 133 268	2 521 196	- 25 264	- 12 264
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal	1 742 161		- 3 161	1 739 000	- 18 937	- 27 637	- 48 737	- 33 827
5.1 Alle kinderen, jongeren en volwassenen hebben gelijke kansen om kwalitatief goed onderwijs te doorlopen, dat hen de benodigde vaardigheden en kennis biedt om op een volwaardige wijze deel te kunnen nemen aan de samenleving	493 265		- 25 412	467 853	- 52 065	- 70 909	- 74 940	- 74 940
5.2 Versterking van het gebruik van kennis en onderzoek in beleid en praktijk van ontwikkelings-samenwerking en versterking van post-secundair onderwijs- en onderzoekscapaciteit in partnerlanden. Vermindering van kwalitatieve en kwantitatieve tekorten aan geschoold middenkader.	138 046		7 212	145 258	- 3 021	- 805	9 051	9 051
5.3 Gender	24 920		1 983	26 903	6 623	1 640	- 1 724	- 1 724
5.4 HIV/Aids	304 070	0	- 3 915	300 155	18 520	30 055	28 205	28 205
5.5 Reproductieve gezondheid	148 950		12 211	161 161	16 326	12 652	- 9	- 9
5.6 Participatie civil society	632 910		4 760	637 670	- 5 320	- 270	- 9 320	5 590

Verplichtingen

In 2008 worden verplichtingen aangegaan voor een aantal onderwijsprogramma's in partnerlanden, onder andere, Zambia, Zuid-Afrika en Indonesië en voor internationale onderwijsinstellingen waaronder het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT). Voorts worden verplichtingen

aangegaan ten behoeve van het MDG3-fonds en voor landenprogramma's op het gebied van Gender. Ook worden in 2008 verplichtingen aangegaan voor landenprogramma's op het gebied van HIV/Aids en wordt het verplichtingenbudget verhoogd voor meerjarig verhoogde bijdragen aan het Global Fund to Fight Aids and Malaria (GFATM) en het United Nations Fund for Population Activities (UNFPA). Ten slotte worden verplichtingen aangegaan ten aanzien van de prioriteit Seksuele Reproductieve Gezondheid en Rechten, MDG 5 en voor een meerjarig verhoogde bijdrage aan SALIN.

Uitgaven

5.1 Onderwijs

De meerjarige neerwaartse bijstelling is het gevolg van verlagingen van enkele landenprogramma's op onderwijs-gebied waaronder programma's in Indonesië, Pakistan en Tanzania. Verder is de bijdrage aan het Catalytic fund in 2009 en 2010 verlaagd en de bijdrage aan het Partnership-programma ILO verhoogd.

5.2 Kennisontwikkeling

De mutatie betreft een saldo. Er is sprake van een verhoging van de bijdragen aan internationale onderwijsinstituten waaronder het KIT. Ten aanzien van het internationale onderwijsprogramma is sprake van een verlaging ten opzichte van de eerder gemelde intensivering.

5.3 Gender

Geïntensiveerd wordt meerjarig onder andere ten behoeve van het MDG 3-fonds – thema vrouwen en ontwikkeling –, de bijdrage aan UNIFEM en op de landenprogramma's op het gebied van Gender in onder meer Bangladesh, Ethiopië, Guatemala en Mozambique.

5.4 Hiv/Aids

De mutatie betreft een saldo. Enerzijds worden ramingen voor landenprogramma's op gebied van HIV/Aids in onder andere Burkina Faso, Mali, Suriname en Zambia meerjarig neerwaarts bijgesteld. De neerwaartse bijstelling van landenprogramma's hangt onder andere samen met uitfasering van projecten, deels in verband met verschuiving van middelen van activiteiten op het gebied van Hiv/Aids naar bredere programma's op het gebied van gezondheidszorg. Anderzijds wordt vanaf 2009 de bijdrage aan het Global Fund to Fight Aids and Malaria (GFATM) structureel verhoogd met EUR 20 mln in 2009 en EUR 30 mln per jaar vanaf 2010. Ook wordt de bijdrage aan United Nations Fund for Population Activities (UNFPA) structureel verhoogd.

5.5 Reproductieve gezondheidszorg

De verhoging wordt grotendeels veroorzaakt door intensiveringen ten aanzien van de prioriteit Seksuele Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR) en MDG 5. De bijdrage aan SALIN en de ramingen voor landenprogramma's via de ambassades worden structureel verhoogd.

5.6 Participatie Civil Society

De neerwaartse mutatie op dit subartikel vanaf 2009 wordt veroorzaakt door de thematische allocatie over de begroting van de op dit artikel gereserveerde middelen voor het Schoklandfonds. Voorts is er in 2008 sprake van een incidentele ophoging van het Fonds Mediapluriformiteit Iran in verband met een doorschuif van lopende verplichtingen uit 2006/2007. Verder wordt er geïntensiveerd op het Medefinancieringsstelsel ten behoeve van jonge en vernieuwende organisaties. Ook wordt er geïntensiveerd ten behoeve van een Twinningfaciliteit Suriname. De twinning beoogt de samenwerking tussen Surinaamse en Nederlandse particuliere organisaties op het vlak van bijvoorbeeld taal, cultuur, onderwijs, gezond-

heid of sport te bevorderen. In 2008 tot en met 2011 wordt EUR 1,5 mln per jaar overgeheveld voor Sport en OS naar VWS.

Beleidsartikel 6 Beter beschermd en verbeterd milieu

Beleidsartikel 6 Beter beschermd milieu en verbeterd milieu Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting (4)=(1+2+3)	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 1e suppletore begroting 2011	Mutaties 1e suppletore begroting 2012
Verplichtingen	201 723		401 738	603 461	161 165	51 580	- 31 755	- 31 755
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal	418 456		- 17 313	401 143	18 195	11 835	5 978	5 978
6.1 Milieu en water	280 643		- 20 934	259 709	7 187	6 458	1 962	1 962
6.2 Duurzaam waterbeheer, een hoger percentage mensen dat duurzaam toegang heeft tot veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen	137 813		3 621	141 434	11 008	5 377	4 016	4 016

Verplichtingen

De verhoging van de verplichtingen in 2008 wordt veroorzaakt door nieuwe committeringen voor landenprogramma's op het gebied van milieu en de prioriteit duurzame energie in onder andere Indonesië, Suriname, Bolivia en Mongolië. Voorts worden verplichtingen aangegaan voor landenprogramma's op het gebied van water en ter realisatie van de doelstelling om 50 miljoen mensen te helpen aan drinkwater en sanitaire voorzieningen in 2015.

Uitgaven

6.1 Milieu en Water

De verlaging in 2008 wordt veroorzaakt doordat de geplande Nederlandse bijdrage aan het Global Environment Facility (GEF) voor 2008 reeds in 2007 heeft plaatsgevonden. De verhoging in latere jaren hangt met name samen met intensivering van landenprogramma's op het gebied van milieu.

6.2 Water en Stedelijke Ontwikkeling

De meerjarige verhoging op dit subartikel betreft een saldo. Enerzijds is sprake van hogere uitgaven voor bijdragen aan instituten op het gebied van integraal waterbeheer, en voor centrale- en landenprogramma's teneinde de doelstelling voor drinkwater en sanitatie te realiseren. Anderzijds is met name in latere jaren sprake van verlagingen bij landenprogramma's op watergebied in onder andere Egypte, Indonesië en Vietnam.

Beleidsartikel 7 Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer

Beleidsartikel 7 Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting (4)=(1+2+3)	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 1e suppletore begroting 2011	Mutaties 1e suppletore begroting 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)				
Verplichtingen	87 419	- 1 000	97 376	183 795	101 704	5 401	5 669	9 145
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal	87 419	- 1 000	97 376	183 795	101 704	5 401	5 669	9 145
7.1 Consulaire dienstverlening	9 078	200	6 457	15 735	1 337	1 337	1 336	1 336
7.2 Vreemdelingenbeleid	78 341	- 1 200	90 919	168 060	100 367	4 064	4 333	7 809
Ontvangsten	28 101		8 739	36 840	8 539	8 539	8 539	8 539
7.10 Consulaire dienstverlening	28 101		8 739	36 840	8 539	8 539	8 539	8 539

Verplichtingen

Zie voor een toelichting op de meerjarige verhoging van de verplichtingen de toelichting op de uitgavenmutaties.

Uitgaven**7.1 Consulaire dienstverlening**

Op dit artikel is sprake van een meerjarige verhoging van EUR 1,3 mln in verband met de gestegen kosten voor de aanmaak van reisdocumenten. Daarnaast is er een verhoging van EUR 5 mln in 2008 voor consulaire informatiesystemen. Verder is er een eenmalige verhoging van EUR 0,1 mln in verband met de inzet van het Rampen Identificatie Team bij de recente vliegcrash in Suriname.

7.2 Vreemdelingenbeleid

De mutatie op dit artikel betreft een saldo. Enerzijds wordt de verhoging op dit artikel veroorzaakt door hogere toerekening aan ODA van de kosten voor eerstejaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen als gevolg van een gestegen instroom van asielzoekers. Anderzijds is het budget voor legalisatie- en verificatiebeleid structureel naar beneden bijgesteld (amendement Van Gennip, Dutch Visitors Programme, zie ook artikel 8.3).

Ontvangsten**7.10 Consulaire dienstverlening**

Dit artikel wordt meerjarig opgehoogd door een hogere raming van de opbrengsten van paspoortgelden, visa, legalisatierechten en inburgering. Deze hogere raming komt deels door tariefstijgingen en deels door bestendinging en toename van het aantal afgegeven documenten en in behandeling genomen aanvragen.

Beleidsartikel 8 Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland

Beleidsartikel 8 Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting	Stand 1e suppletore begroting	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 1e suppletore begroting 2011	Mutaties 1e suppletore begroting 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	48 520		14 946	63 466	- 11 058	24	- 1 584	- 1 584
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal	92 424	1 000	- 1 824	91 600	- 2 540	- 2 994	863	963
8.1 Grotere buitenlandse bekendheid met de nederlandse cultuur en versterking van de culturele identiteit in ontwikkelingslanden.	18 817		- 3 757	15 060 0	- 1 423	- 2 358	- 2 283	- 2 283
8.2 Cultureel erfgoed	4 692		231	4 923	128	128	128	128
8.3 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid organisaties in Nederland	68 915	1 000	1 702	71 617	- 1 245	- 764	3 018	3 118
8.4 Vestigingsklimaat internationale	0		0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	771		0	771	0	0	0	0
8.10 Doorberekening Defensie diversen	771		0	771	0	0	0	0

Verplichtingen

De verhoging van de verplichtingen is met name het gevolg van het aangaan van een nieuwe verplichting voor de jaarlijkse subsidie aan het Instituut Clingendael en een structurele ophoging van het budget voor algemene voorlichting.

Uitgaven**8.1 Nederlandse cultuur**

De mutatie op dit artikel betreft een technische correctie ten aanzien van het programma Sport en Ontwikkeling. De in de begroting opgenomen reservering voor dit programma is neergezet bij artikel 5.6.

8.3 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid

De verhoging in 2008 wordt voor een deel veroorzaakt door een structurele ophoging van het budget voor Algemene Voorlichting in verband met het amendement Van Gennip over het «Dutch Visitors Programme». Daarnaast is sprake van een ophoging van het budget voor staatsbezoeken. Ook worden de meerjarige kasramingen voor de Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO) aangepast en wordt voor 2008 de raming voor het Stageprogramma (studentenstages op BZ) neerwaarts bijgesteld als gevolg van het naar voren halen (naar 2007 en daarvoor) van het kasbudget op dit programma.

Niet-beleidsartikel 9 Geheim

Artikel 9 Geheim Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begro- ting 2008	Mutaties via NvW en amen- dementen	Mutaties 1e supple- tore begro- ting	Totaal mutaties	Stand 1e supple- tore begro- ting	Mutaties 1e supple- tore begro- ting 2009	Mutaties 1e supple- tore begro- ting 2010	Mutaties 1e supple- tore begro- ting 2011	Mutaties 1e supple- tore begroting 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)	(5)=(1+4)				
Verplichtingen	pm		0		pm	0	0	0	0
Uitgaven	pm		0	0	pm	0	0	0	0
Ontvangsten	0		0	0	0	0	0	0	0

Niet-beleidsartikel 10 Nominaal en onvoorzien

Artikel 10 Nominaal en onvoorzien Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begro- ting 2008	Mutaties via NvW en amen- dementen	Mutaties 1e supple- tore begro- ting	Totaal mutaties	Stand 1e supple- tore begro- ting	Mutaties 1e supple- tore begro- ting 2009	Mutaties 1e supple- tore begro- ting 2010	Mutaties 1e supple- tore begro- ting 2011	Mutaties 1e supple- tore begroting 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)	(5)=(1+4)				
Verplichtingen	127 058		- 115 246	- 115 246	11 812	- 90 454	- 65 580	- 29 478	- 28 928
Uitgaven:	127 058		- 115 246	- 115 246	11 812	- 90 454	- 65 580	- 29 478	- 28 928
Nominaal en onvoorzien	127 058		- 115 246	- 115 246	11 812	- 90 454	- 65 580	- 29 478	- 28 928

Verplichtingen en uitgaven

Het artikel wordt per saldo verlaagd met ruim EUR 115 miljoen. Dit betreft overboekingen naar artikelen op diverse begrotingen in verband met het uitdelen van de HGIS-loon- en prijsbijstelling (EUR 15 miljoen), verhoging van de voorziening voor «uitvoeren crisisbeheersingsoperaties» op de Defensiebegroting (EUR 102 miljoen) en compensatie voor hogere contributies voor VN-vredesoperaties (EUR 20 miljoen) op de begroting van BZ (artikel 2). Hier staan enkele verhogingen van het artikel tegenover zoals eindejaarsmarge uit 2007 (EUR 101 miljoen), het effect van een kasschuif voor Europol op de Justitiebegroting (EUR 5 miljoen) en een bijstelling van de raming voor de prijscomponent van het BBP (EUR 6 miljoen).

Niet-beleidsartikel 11 Algemeen

Artikel 11 Algemeen Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begro- ting 2008	Mutaties via NvW en amen- dementen	Mutaties 1e supple- tore begro- ting	Totaal mutaties	Stand 1e supple- tore begro- ting	Mutaties 1e supple- tore begro- ting 2009	Mutaties 1e supple- tore begro- ting 2010	Mutaties 1e supple- tore begro- ting 2011	Mutaties 1e supple- tore begroting 2012
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)	(5)=(1+4)				
Verplichtingen	712 290		43 741	43 741	756 031	28 092	50 594	33 697	31 488
Uitgaven:	716 605		45 097	45 097	761 702	60 204	65 199	20 258	25 811
Apparaatsuitgaven	716 605		45 097	45 097	761 702	60 204	65 199	20 258	25 811
Ontvangsten	80 833		814	814	81 647	814	814	814	814
Diverse ontvangsten	80 833		814	814	81 647	814	814	814	814
Koersverschillen	0		0	0	0				

Verplichtingen

De verhogingen van het verplichtingenbudget hangen samen met de verhoging van de uitgaven. Zie aldaar voor de toelichting.

Uitgaven

De structurele verhoging van het apparaatskosten budget heeft te maken met de loon-prijjsbijstelling. Daarnaast zullen investeringsuitgaven (bouwkundig en ICT) in 2008 plaatsvinden die voor een deel in 2007 waren geraamd.